

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžp/17/2012
Identifikačné číslo spisu:	1011201112
Dátum vydania rozhodnutia:	11.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1011201112.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: H. Z., bytom P., L., zastúpený: FUTEJ & Partners, s.r.o., so sídlom Radlinského 2, Bratislava, proti žalovanému: Krajský stavebný úrad v Bratislave, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, za účasti: 1/ Mgr. J. D. PhD., bytom R., L., 2/ JUDr. E. D., bytom R. L., zastúpená: ADVISORY GROUP SLOVAKIA, s.r.o., so sídlom Gunduličova 6, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. A-2011/1584-DLD zo dňa 27.05.2011, o odvolaní F.N., bytom P., L. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/114/2011-189 zo dňa 26.04.2012, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/114/2011-189 zo dňa 26. apríla 2012 p o t v r d z u j e.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave návrh F.N. na vstup do konania sp. zn. 1S/114/2011 ako vedľajšej účastníčky na strane žalobcu zamietol, z dôvodu nesprávneho procesného postupu, pretože mala v návrhu správne použiť § 250 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a nie § 93 ods. 1 a 3 O.s.p. a z dôvodu, že súdu dostatočne nepreukázala ako by jej práva a právom chránené záujmy mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté. Uznesenie odôvodnil tým, že správne súdnictvo je upravené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku a v tejto časti je aj špecificky upravený okruh účastníkov, ktorý je viazaný na účasť v administratívnom konaní. Z dôvodu nevhodnosti použitia ustanovenia § 93 O.s.p. v správnom súdnictve došlo s účinnosťou od 15.10.2008 k novelizácii § 250 ods. 1 O.s.p. a jeho doplneniu o druhú vetu. Touto novelizáciou sa má zabrániť tomu, aby napríklad v stavebných veciach nedošlo k zrušeniu stavebného povolenia stavebníkovi, ktorý nebol účastníkom súdneho preskúmavacieho konania. Dochádzalo k tomu v prípadoch, keď vlastník susediacej nehnuteľnosti podal ako účastník stavebného konania odvolanie. V prípade, že mu nebolo vyhovieť podal žalobu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Žalobcom bol v takýchto prípadoch vlastník susediacej nehnuteľnosti nespokojný s vydaným stavebným povolením a žalovaným správnym orgánom bol orgán štátnej správy, ktorý rozhodoval o jeho odvolaní v správnom (stavebnom) konaní. V prípade vyhovujúceho rozsudku a zrušenia rozhodnutí správnych orgánov oboch

stupňov ostal stavebník (aj napr. s postaveným domom) bez stavebného povolenia. V takomto súdnom preskúmvacom konaní došlo k porušeniu ústavných práv stavebníka, lebo o jeho veci - o jeho stavebnom povolení - rozhodoval (správny) súd bez toho, aby bol účastníkom súdneho preskúmvacieho konania (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Proti uzneseniu krajského súdu podala F.N. včas odvolanie a navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že v zmysle zásady iura novit curia súd nie je viazaný právnou kvalifikáciou navrhovateľa uvedenou v návrhu. Súd prvého stupňa tým, že zamietol jej návrh z dôvodu ním deklarovaného nesprávneho procesného postupu, odmietol prístup k spravodlivosti a porušil zásadu zákazu spravodlivosti denegatio iustitiae. Takýmto postupom súdu prvého stupňa bolo porušené jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo garantované tretím pilierom Aarhuského protokolu a bola jej odňatá možnosť konať pred súdom. Nemohla postupovať podľa ustanovenia § 250 ods. 1 O.s.p., pretože citované ustanovenie upravuje postup konajúceho súdu, nie postup osoby, ktorá má právny záujem vstúpiť do konania a vzťahuje sa na také osoby, ktorých práva a povinnosti by mohli byť dotknuté zrušením správneho rozhodnutia. Jej práva a povinnosti budú naopak dotknuté ponechaním v platnosti správneho rozhodnutia. Cieľom uvedenej právnej úpravy, účinnej od 15.10.2008, bolo predísť prípadnému porušeniu práva osoby, ktorej práva a povinnosti by mohli byť dotknuté zrušením správneho rozhodnutia a nie vytvorenie ďalších procesných prekážok uplatnenia si prístupu k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia. Takýto postup by bol v priamom rozpore s tretím pilierom Aarhuského dohovoru. Citovaná právna úprava však takéto dôsledky nespôsobila. Ďalej uviedla, že v návrhu preukázala, že jej práva a právom chránené záujmy sú dotknuté tým, že správne rozhodnutie je v platnosti a to tým, že realizáciou stavby na základe žalobou napadnutého stavebného povolenia má byť objekt zásobovaný vybudovaním prípojky z plynovodu, ktorý bol vybudovaný a skolaudovaný na jej meno. Považuje za nezákonné, že nemala možnosť vyjadriť sa k tejto skutočnosti počas konania o povolení stavby, keďže nebola do konania prizvaná ako účastníčka. Ďalej realizáciou stavby dochádza k hrubému zásahu do výhľadových pomerov z rodinného domu v jej vlastníctve, v dôsledku čoho dochádza k znehodnoteniu tejto nehnuteľnosti. Má za to, že nezákonným postupom správnych orgánov pred vydaním žalobou napadnutého rozhodnutia bola zbavená možnosti oboznámiť sa so stavebným zámerom, s dodržaním regulatívov územného plánu mesta a príslušnej zóny a uplatniť si v stavebnom konaní prípadné pripomienky a námietky. Nezabezpečenie takéhoto postupu zo strany správnych orgánov je v priamom rozpore so záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z Aarhuského dohovoru. V súlade so zmyslom a cieľom Arhuského dohovoru má záujem na zrušení rozhodnutia správneho orgánu druhého stupňa, ako aj zrušení rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa a vrátenia veci na nové konanie tak, aby si mohla v zákonne začatom a nariadenom konaní uplatniť pripomienky a námietky, na ktoré by správny orgán prvého stupňa pri rozhodovaní mohol prihliadnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní F.N. (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Žalovaný rozhodnutím č. A-2011/1584-DLD zo dňa 27.05.2011 zmenil rozhodnutie stavebného úradu Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto č. 8050/1993/2011/URS/Bud/A-2 zo dňa 14.01.2011 tak, že zmenil podmienku č. 22 pre uskutočnenie stavby. Mestská časť Bratislava - Staré Mesto rozhodnutím č. 8050/1993/2011/URS/Bud/A-2 zo dňa 14.01.2011 povolila stavebníkom Mgr. J. D. PhD. a JUDr. E. D. novostavbu: „Rodinný dom, P., L.“ na pozemkoch parc. č. XXXX/X . a XXXX/XX s prípojkami aj na časti pozemkov parc. č. XXXX/X, XXXXX/X a XXXX/XX v k.ú. R.

Dňa 20.06.2011 podal žalobca na Krajskom súde v Bratislave žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. A-2011/1584-DLD zo dňa 27.05.2011, navrhol jeho zrušenie a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Podaním doručeným krajskému súdu dňa 10.04.2012, označeným ako „Návrh na vstup vedľajšieho účastníka na strane žalobcu do konania“, F.N. navrhla súdu, aby ju pripustil do konania sp. zn. 1S/114/2011 ako vedľajšiu účastníčku na strane žalobcu.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 250 ods. 2 O.s.p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konat' malo.

Podľa § 250 ods. 4 O.s.p. pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 93 ods. 1 O.s.p. ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

V prejednávanej veci ide o konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo), konkrétne podľa druhej hlavy (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov), ktoré je upravené v § 247 až § 250k O.s.p. Základná charakteristika tohto konania je vymedzená v ustanovení § 247 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sa podľa ustanovení druhej hlavy postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Predmetom konania je súdny prieskum konkrétneho rozhodnutia správneho orgánu - individuálneho správneho aktu a postup správneho orgánu, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Úlohou súdu je posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, teda to, či správny orgán pri vydávaní rozhodnutia rešpektoval príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

V konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je okruh účastníkov taxatívne stanovený v ustanovení § 250 O.s.p. Účastníkmi konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sú žalobca a žalovaný. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250 O.s.p. navyše definuje, koho možno za žalobcu a žalovaného považovať.

Novelou Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 384/2008 Z.z. s účinnosťou od 15.10.2008 bolo ustanovenie § 250 ods. 1 O.s.p. doplnené druhou vetou, podľa ktorej súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté. Pôjde tak o účastníkov správneho konania, ktorí nepodali žalobu, pretože sú s rozhodnutím správneho orgánu spokojní, avšak jeho zrušením by mohli byť ich práva a povinnosti dotknuté.

Ustanovenie § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. umožňuje, aby sa na konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku primerane aplikovali aj ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku, avšak iba za predpokladu, že určitá otázka nie je priamo upravená v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Do okruhu otázok priamo neupravených v druhej hlave piatej časti Občianskeho

súdneho poriadku nespadá otázka účastníkov konania. Na účely konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku zákonodarca jednoznačne vymedzil okruh účastníkov tohto konania s možnosťou pribratia do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté. Predpokladom prípustnosti ďalšieho účastníka do konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je, že bol účastníkom už v správnom konaní, v ktorom bolo vydané preskúmané rozhodnutie, a že jeho práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Okruh účastníkov v správnom súdnictve je viazaný na účasť v administratívnom konaní, ktorého výsledkom je napadnuté rozhodnutie, pretože ochrana poskytovaná súdmi v správnom súdnictve má subsidiárnu povahu vo vzťahu k ochrane poskytovanej správnymi orgánmi. Preto ak netvrdí osoba už pred správnym orgánom, že môže byť rozhodnutím na svojich právach alebo povinnostiach dotknutá a svojou nečinnosťou sa vzdá svojich práv v administratívnom konaní, nie je dôvod poskytovať jej potom možnosť uplatňovať tieto práva až v súdnom konaní. Ak by v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku bolo aplikovateľné ustanovenie § 93 O.s.p., potom vedľajším účastníkom by mohol byť aj ten, kto nebol podľa predpisov o konaní pred správnym orgánom účastníkom administratívneho konania a v konaní pred súdom by sa mohla ocitnúť osoba, ktorá v administratívnom konaní bola celkom nečinná.

Okruh účastníkov stavebného konania vymedzuje zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov v § 59. Ak by F.N. bola osobou podľa § 59 ods. 1 písm. b/ zákona č. 50/1967 Zb., tak by mala postavenie účastníka stavebného konania. Menovaná účastníkom správneho konania nebola, preto nie je možné, vzhľadom na zákonom vymedzený okruh účastníkov konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, priznať jej postavenie ďalšieho účastníka. F.N. ani netvrdila, že sa tohto postavenia pred správnym orgánom domáhala.

So zohľadnením špecifického účelu správneho súdnictva, ktoré má subsidiárnu povahu, vzhľadom na jeho predmet - preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ako aj na taxatívnu definíciu účastníkov konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, nie je zákonný dôvod priznať F.N. postavenie ďalšieho účastníka konania, keďže svoje práva v správnom konaní pred správnym orgánom nevyužila a nedomáhala sa účasti v administratívnom konaní.

V tejto súvislosti poukazuje súd aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 197/07-44 zo dňa 21.02.2008, v ktorom ústavný súd zaujal stanovisko k otázke prípustnosti vedľajšieho účastníka do súdneho konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Uviedol okrem iného, že v konaní podľa V. časti druhej hlavy O.s.p. štátny orgán súdnej moci, ktorý je pánom zákonnosti („iura novit curia“), posudzuje zákonnosť postupov a rozhodnutí štátnych orgánov verejnej správy, pričom intervencia tretieho subjektu súkromného charakteru do tohto vzťahu štátnych mocí, v záujme podpory „právneho názoru“ jednej z nich, je bez právneho významu.

Krajský súd rozhodol vecne správne, keď návrh F.N. na vstup do konania sp. zn. 1S/114/2011 ako vedľajšej účastníčky na strane žalobcu zamietol, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/144/2011-189 zo dňa 26.04.2012 podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol jednomyseľne, pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.